

Eurodeputați români avertizează asupra riscurilor pentru România din propunerea de buget a CE pentru urmatorul CFM

Discuțiile privind bugetul multianual al UE pentru perioada 2028-2034 au început de doar câteva luni la Bruxelles dar, deși ele se vor prelungi cel mai probabil până la sfârșitul lui 2027, eurodeputații români se grabesc să traga o serie de semnale de alarmă în ceea ce privește riscurile pe care le presupun atât noua filosofie a Comisiei Europene pentru noul cadru financiar, cât și sumele alocate pentru o serie de politici tradiționale.

Propunerea Comisiei Europene pentru noul buget multianual al UE prezentată în iulie și completată în septembrie a fost tema unui seminar organizat de Biroul Parlamentului European în România săptămâna trecută, la sediul legislativului european de la Bruxelles, și la care au participat eurodeputați români din toate grupurile politice, cu excepția celui al Deputaților neafiliați.

Două lucruri ies în evidență despre viitorul cadru financiar multianual (CFM) al UE pentru perioada 2028-2034, bugetul de două trilioane de euro care a fost numit cel mai mare din istorie, înainte de a merge în profunzime. Primul este că cifrele sunt înșelătoare, pentru că, după cum atrage atenția raportorul PE pentru noul CFM, eurodeputatul PNL Siegfried Mureșan, dacă cifrele utilizate pentru perioada precedentă de finanțare erau bazate pe bani la valoarea din 2018, acum, în loc să se folosească o valoare a banilor din 2025, cum ar fi fost normal, s-a apelat la o valoare a banilor actualizată cu inflația pentru 2028-2034.

Dacă pentru pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC), din care sunt efectuate plățile pentru fermieri, s-a alocat 295 de miliarde de euro în perioada 2021-2027, la valoarea banilor din 2018, acum propunerea de alocare a Comisiei a fost de 265 de miliarde de euro, la valoarea banilor din 2025.

'Din 2018 până în 2025 am avut inflație semnificativă, de altfel mai mare în România, în medie, decât în țări membre ale Uniunii Europene, dar toate au fost afectate și Comisia Europeană a propus pentru pilonul I o reducere semnificativă, atât în termeni nominali și, foarte grav, în termeni reali. (...) Pentru ca această reducere să nu fie vizibilă, Comisia Europeană a ascuns-o printr-un șiretlic. A prezentat proiectul de buget nu în valoarea banilor din anul 2025, ci în valoarea presupusă a banilor pe anii 2028-2034', a explicat Mureșan, care este vicepreședinte al grupului Partidului Popular European din PE.

În al doilea rând, propunerea CE de aproape 2 trilioane de euro este bazată pe o serie de încasări din venituri proprii, care nu sunt deloc sigure, după cum observă vicepreședintele Parlamentului European Victor Negrescu.

Comisia Europeană își bazează această propunere financiară pe niște resurse proprii suplimentare, o creștere a contribuției statelor membre, dar și noi taxe europene, de exemplu o taxă pe corporații. Nu este sigur că acele taxe vor fi aprobate de statele membre, pentru că este nevoie de unanimitate. Deci, în primul rând prezentarea Comisiei Europene nu se bazează pe un buget pe care Comisia Europeană îl are în prezent, deci sunt sume fictive', a declarat Negrescu, care este membru al grupului S&D.

'În momentul de față există mai multe state membre care au exprimat reticențe vizavi de aceste noi taxe europene și ne așteptăm ca cel puțin taxa pe corporații să nu fie aprobată, dat fiind faptul că trebuie să avem unanimitate', a adăugat eurodeputatul PSD.

'Mai mult decât atât, din acest coș mare, aproximativ două treimi mergeau înainte către statele membre, o treime gestiona Bruxelles-ul. Acum s-a schimbat ponderea: cam jumătate gestionează Bruxelles-ul, jumătate se duce la statele membre', a explicat el filosofia propunerii de buget a CE.

Fuzionarea PAC și a politicii de coeziune, 'risc major pentru România'

De fapt, filosofia din spatele propunerii CE pentru noua perioadă de programare îngrijorează poate chiar mai mult decât alocarea propriu-zisă pentru România, care în termeni reali a rămas aproape aceeași, de puțin peste 60 de miliarde de euro, față de 46 de miliarde de euro în precedentul CFM, la valoarea banilor din 2018.

'Comisia Europeană propune fuzionarea politicii agricole comune și a politicii de coeziune și nu prevede alocarea niciunui buget specific pentru politica de coeziune. Risc major pentru România. Din politica de coeziune s-au construit autostrăzi, s-au reabilitat drumuri, s-au anvelopat blocuri, s-au modernizat școli, spitale, grădinițe', a afirmat Siegfried Mureșan.

Raportorul PE a explicat că executivul UE propune o PNRR-izare a bugetului UE, respectiv 'să aloce fiecărui stat membru un buget și fiecare stat membru să decidă ce face cu acei bani, cu mențiunea că o sumă trebuie alocată pentru pilonul I din agricultură'.

În același timp, propunerea de buget a CE elimină complet pilonul al II-lea din PAC, banii pentru dezvoltare rurală, care se traduceau în investiții în lucrări care să susțină agricultura, în echipamente moderne sau în infrastructura rurală, precum și în capacități de procesare de exemplu.

'Comisia Europeană, practic, spune că statele membre vor decide dacă alocă banii pentru tractoare sau pentru autostrăzi. Poate suna bine pentru guvernele statelor membre, însă e o fragmentare completă a pieței unice europene și practic au loc două tipuri de competiție nesănătoasă. În primul rând, în fiecare stat membru al UE va fi competiție pe aceiași bani între diferite categorii de beneficiari, între fermieri și autorități locale publice, pe proiecte de infrastructură din politica de coeziune. Deci va fi această competiție în cadrul țării pe aceiași bani și doi, va fi o competiție între aceleași tipuri de beneficiari din țări diferite', a declarat Siegfried Mureșan la seminarul de săptămâna trecută.

El a apreciat că executivul UE a propus practic 'terminarea PAC ca politica europeană așa cum am cunoscut-o până acum și 27 de agende naționale diferite, divergente, poate chiar contradictorii' și că bugetul UE să devină 'un bancomat pentru prioritățile guvernelor statelor membre'.

Eurodeputata PSD Maria Grapini, membră a Comisiei pentru Agricultură și dezvoltare rurală a PE (AGRI), acuză și ea această schimbare de perspectivă.

'(Comisia) vrea cumva să arunce disputa asta între fondul de coeziune și fondurile pe agricultură, până la urmă, în statele membre și să se certe - 'iau de la coeziune, dau la agricultură' (...). Dintotdeauna, de când a fost Politica Agricolă Comună, a fost buget separat. Noi am susținut cu argumente că agricultura are o pondere importantă în bugetul Uniunii Europene, în bugetele naționale, deci nu poți să nu ai un buget distinct', a pledat Grapini.

Vicepreședintele PE Nicu Ștefanuța, ales independent în legislativul comunitar dar afiliat la grupul Verzilor, vede în această tendință de centralizare a alocării fondurilor UE pentru agricultură un pas spre scăderea competitivității.

'Am văzut calculele în privința României, din ele nu rezulta că am pierde bani. Dar toate eforturile de restatalizare mie mi se par daunatoare. Pentru că dacă iar trecem prin centralizarea guvernului, nu știu, dam o anvelopă statului și zicem: 'te descurci tu, faci ce vrei', partea de competitivitate se pierde. Eu sunt pe partea cealaltă. De exemplu, mi-aș dori ca primarii să acceseze fonduri mai direct de la Comisie și să nu mai treacă mereu pe la stat, pentru că vedeți situația în care suntem acum la MIPE (Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene) (...)', a declarat Ștefanuța.

Maria Grapini a mai afirmat ca pe 9 octombrie comisarul european pentru agricultura, luxemburhezul Christophe Hansen, va efectua o vizita la București, prilej bun pentru a obține raspunsuri la multe întrebări.

'Nu dam bani fermierilor, dam bani pentru securitate alimentara'

Eurodeputatul PNL Daniel Buda, vicepreședinte al Comisiei AGRI și membru în Comisia pentru dezvoltare regionala (REGI) ale PE, a afirmat ca fermierii au nevoie de predictibilitate, respectiv sa știe foarte clar care le sunt resursele financiare alocate, la fel ca și primarii de altfel, beneficiari importanți în mod tradițional ai politicii de coeziune.

'Suntem într-o discuție destul de contondentă și aici avem nu neapărat un război, dar sigur, divergențe cu Comisia Europeană. (...) Trebuie sa avem banii separați pentru agricultura, pentru ca nu vreau sa fie banii pentru agricultura, de exemplu, subsumați unor reforme pe care sa le faca un anumit guvern (...)', a pledat el.

Buda susține ca discuția trebuie purtata în termeni de asigurare a securității alimentare.

'Trebuie sa ieșim din aceasta logica ca dam banii fermierilor. Dam banii cuiva care de fapt lucreaza pentru ca noi sa avem mâncare în fiecare zi. Și în acest context evident ca ne preocupa aceasta chestiune. O sa vedem care va fi abordarea față de Comisia Europeană, dar avem nevoie de resurse financiare adecvate pentru sectorul agricol și pentru partea de coeziune, pentru ca aici vorbim de ceea ce înseamna dezvoltarea spațiului rural și dotarea comunităților locale', a mai spus eurodeputatul PNL.

Eurodeputata AUR Georgiana Teodorescu a atras atenția ca propunerea de buget a Comisiei pentru perioada 2028-2034 va duce la creșterea substanțială a părții de cofinanțare în România.

'Se va ajunge ca partea de cofinanțare pe care trebuie sa o puna la dispoziție fermierul român sa fie undeva de 30-40-50, chiar pâna la 60%. Deja nu mai vorbim de fonduri europene în sensul adevărat al cuvântului dacă vorbim de o cofinanțare de 60%, va dați seama. Nu știu câți își vor permite aceasta cofinanțare și pe câți îi va mai avantaja de fapt sa acceseze fonduri europene când noi avem aceasta problema, ca nu reușim sa absorbim suficient de mult, și atunci, clar, nu arata bine viitorul din punctul asta de vedere ', a afirmat Teodorescu, care este membru supleant în Comisia AGRI.

'Actualmente, când discutăm, pentru aceste fonduri de regula este vorba despre o cofinanțare de 15%, acum se dubleaza la 30%, în medie 30%, unele sunt chiar pâna la 60%. Asta înseamna mult mai multe falimente în zona de fermieri mici și mijlocii din România. Adica probabil ca vor putea sa suporte aceasta dublare fermele mari, dar nu și fermierii mici și mijlocii, cei care de altfel ne intereseaza pe noi, pentru ca ei sunt coloana vertebrală a oricărei economii', a declarat și eurodeputatul AUR Gheorghe Piperea, care este vicepreședintele grupului Conservatorii și Reformiștii Europeni (ECR) din PE.

Propunerea de buget, cu plusuri și minusuri

Piperea atrage, în plus, atenția, ca bugetul propus de CE prevede o alocare de 131 de miliarde de euro dedicați apărării și spațiului cosmic, 'o creștere de cinci ori, adica de 500% față de bugetul actual'.

Pe lângă faptul ca executivul UE nu ar avea, conform tratatelor, competențe în domeniul apărării, el a reamintit ca alocarea de 150 de miliarde de euro pentru programul SAFE în baza articolului 122 din Tratatul de funcționare al UE a fost contestata în instanța de PE.

'În România, toata lumea a fost super-mega-încântata ca, domnule, ce succes nemaipomenit am avut pentru ca,

uite, suntem a 2-a cea mai finanțată țară din UE, după Polonia, pentru că ni s-au acordat deja 19 miliarde de euro din acest program. Nu s-a acordat nimic. Programul încă nu este operațional. Programul poate să fie oricând anulat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Ma aștept ca acest termen să fie undeva în noiembrie. Toată lumea se așteaptă ca programul să fie anulat și să te lauzi că ai luat 19 miliarde de euro din ceva care nu există (...) este absolut infantil', a apreciat Piperea.

Eurodeputatul USR Vlad Voiculescu, membru în Comisia pentru sănătate publică (SANT) a PE, afirmă la rândul său că banii pentru sănătate sunt insuficienți, dând drept exemplu proiecte precum Beating Cancer Plan (Planul European pentru Învingerea Cancerului) și EU Cancer Mission (Misiunea UE de combatere a cancerului), care au început bine și ar trebui să continue.

'Un lucru bun pe care îl vedem în CFM este pentru prima dată o taxă pe tutun la nivel european, care înseamnă o sursă suplimentară de venituri independente, de bani care se colectează dintr-un buget sau din altul de la statele membre, o sursă independentă de finanțare', a mai spus Voiculescu, care și-a exprimat speranța că ideea să fie cât mai curând pusă în practică.

Un semnal de alarmă este tras și de eurodeputatul PSD Victor Negrescu.

'Nu știm dacă vom ajunge la convergența pe subvenții, cum nu știm, de asemenea, dacă fondurile europene vor ajunge în comunitățile mici sau în comunitățile cele mai sărace. Noi am încercat să presăm în sensul acesta. CE și-a modificat puțin propunerea inițială, a introdus acolo ideea că 14% din fonduri vor merge pe o componentă socială, dar nu e definit acest lucru, și au spus că zonele cele mai sărace vor primi aceiași bani ca și până acum, fără să precizeze cum se va întâmpla lucrul asta', a atras el atenția.

Eurodeputatul PNL Gheorghe Falca, care este raportor al PE pe componenta de transport și turism a bugetului multianual și membru al comisiei de specialitate a PE (TRAN), afirmă că în domeniul său răspunsurile CE la solicitări au fost pozitive.

'A crescut valoarea pentru mobilitate militară, iar România are nevoie de mobilitate militară, pentru că pe mobilitate militară primesc acești bani un număr limitat de state. Nu cei din Vest, ci plecând de la Marea Baltică, Marea Egee și Marea Neagră. Deci o sumă de bani, pe lângă cele 60 de miliarde (alocarea propusă de CE pentru România) o să vină pe mobilitate militară. Apoi am pastrat legătura cu culoarele TEN-T (Rețeaua transeuropeană de transport) de susținere și conectare cu viitoarele țări care vor intra în UE. Și aici vorbim de Moldova, Ucraina și țările din Bacanii de Vest', a afirmat Falca.

O propunere de buget, 'contrară intereselor României'

Întrebarea care se pune, într-un moment în care discuțiile privind noul buget multianual pentru 2028-2034 sunt încă la început, este dacă Parlamentul European poate contracara noua filosofie bugetară a Comisiei Europene și cât de mult sprijin va primi în acest sens de la statele membre în Consiliu.

Cert este că punctul de plecare este perceput drept unul defavorabil de majoritatea eurodeputaților, care se declară totuși gata să lucreze împreună pentru a susține interesele României în acest moment de răsruce pentru evoluția UE.

'Cred că propunerea Comisiei Europene pentru buget, propunerea de buget așa cum a fost prezentată de Comisia Europeană, este contrară intereselor României. Propune slăbirea principalelor două politici de pe urma cărora România a beneficiat: PAC și politica de coeziune', a afirmat Mureșan, subliniind că 'va trebui să apărăm PAC și politica de coeziune, deschiși fiind la o modernizare a acestor politici, fiindcă eu cred că aceste două politici pot contribui la noile obiective pe care le avem, mai ales politica de coeziune, la obiectivele ce țin de competitivitate,

securitate'.

Dan Barna, vicepreședinte al grupului Renew din PE, afirma la rândul său ca 'actualul buget propus de Comisie în dezbaterile publice la momentul asta e cumva după chipul și asemanarea guvernului European, Comisia Von der Leyen', respectiv 'structurarea Comisiei este într-un fel în care cei șase vicepreședinți au câte 2-3 comisari dedesubt, într-o rețea în care de fapt decizia finală este la von der Leyen'.

'Este o supercentralizare foarte complicată și cumva acest buget pare că a fost gândit în aceeași logică a unei centralizări în care bugetul este precum această comisie', a apreciat el.

Barna a mai spus că sunt foarte multe semne de întrebare și că nu știe 'cum va putea să fie funcțională această propunere'.

'Este probabil o provocare pe care Ursula von der Leyen a adresat-o Parlamentului și Europei, de a propune un buget foarte centralizat, pentru că în perioada de negocieri, în următorii ani, să ajungem cumva la un punct median care probabil a fost avut în vedere. Pentru că așa cum este acum, e o întrebare legitimă dacă poate să funcționeze și dacă va fi acceptată, pentru că rezistența e una foarte clară (...)', a subliniat el.

Eurodeputatul UDMR Iuliu Winkler, membru al grupului PPE, a afirmat că provocarea va fi în perioada următoare de a respinge actuala filosofie bugetară a CE.

'Știți că până în 2027 nu vom avea o decizie, însă prima chestiune care va determina dezbaterile este dacă rămânem cu această anvelopă unică în care se contopește coeziunea cu Politica Agricolă Comună sau respingem ideea acestei anvelope comune și aici sunt mai multe capcane', a spus Winkler.

El a atras atenția că în urma cu 7 ani de zile, când s-a discutat în timpul negocierilor precedentului CFM alocarea PAC 'care era supusă unor schimbări mai mici decât cele de astăzi, am avut 8.000 de amendamente numai în Comisia pentru Agricultură și s-a mers luni de zile cu aceste dezbateri'.